

Ex post hodnotenie regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí (formulár)

Obdobie vykonania ex post hodnotenia (kalendárny polrok):

I. polrok 2023

Gestor/gestori právneho predpisu:

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

Názov právneho predpisu/právnych predpisov:

Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na ex ante štádium² hodnoteného právneho predpisu:

N/A

- Číslo legislatívneho procesu hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex:

N/A

- Číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu:

N/A

Legislatívny proces nie je dostupný z dôvodu nadobudnutia účinnosti regulácie 1.1.2002, teda pred 1.4.2015 ([zákon č. 500/2001 Z. z. 3. októbra 2001, ktorým s mení a dopĺňa Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov](#)) a zároveň dôvodom zaradenia regulácie do registra je bod 10.3 d) Jednotnej metodiky.

Ex post hodnotenie:

- ☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu
- ☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

² Bližšie informácie sú uvedené na str. 8 Metodického postupu pre ex post hodnotenie regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí, ktorý tvorí prílohu tohto formuláru.

9.1 Porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov regulácií

Tabuľka č. 1: Súhrnné porovnanie ex ante nákladov a ex post nákladov regulácií (nahradte rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

Č. regulácie v Registri ex post	Dôvod zaradenia do Registra ex post	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na podnikateľské prostredie	Číslo normy a lokaliz.	Náklady Ex post v €	Náklady Ex ante v €	Rozdiel v €
5.	10.3 d)	Vymedzenie výnimiek pre zákaz finančnej asistencie v prípade nadobudnutia akcií tretími osobami	§ 161e	-	-	-

Tabuľka č. 2: Výpočet skutočných vplyvov regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (nahradíte rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

EX POST										EX ANTE ³	EX POST – EX ANTE
Č. reg.	Dôvod zarad'. do Registra ex post	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na podnikateľské prostredie	Číslo normy a lokalizácia (číslo, §, ods.)	Účinnosť regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Počet subjektov MSP v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
5.	10.3 d)	Vymedzenie výnimiek pre zákaz finančnej asistencie v prípade nadobudnutia akcií tretími osobami	§ 161e	1.1.2002	-	-	-	-	-	-	-

³ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

Osobitne pri každej regulácii s vplyvom na podnikateľské prostredie (PP) zhodnotenom v tabuľke č. 2 uveďte doplňujúce informácie tak, že môže byť skontrolovaný spôsob a správnosť výpočtov. Uveďte najmä, ako ste vypočítali vplyvy a z akého zdroja ste čerpali početnosti (uveďte aj internetový odkaz na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete). Jednotlivé regulácie môžu mať jeden alebo viac typov nákladov. Rozčleňte ich a vypočítajte v súlade s metodickým postupom.

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP (nahradte konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako ste použili v tabuľke č. 2)
P. č.: 5 Vymedzenie výnimiek pre zákaz finančnej asistencie v prípade nadobudnutia akcií tretími osobami
Uveďte spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
Povaha regulácie a absencia potrebných údajov neumožňuje kvantifikovať náklady regulácie. Ministerstvo spravodlivosti disponuje údajmi o počte akciových spoločností zapísaných v Obchodnom registri, avšak nedisponuje údajom o počte subjektov, ktoré by takú finančnú asistenciu využili v prípade jej zavedenia.
Uveďte zdroj početnosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):
n/a
Uveďte dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post):
<i>Ak je rozdiel medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post), vysvetlite dôvod rozdielu. Zároveň vysvetlite rozdiely v predpokladaných a skutočne dotknutých subjektoch.</i>
Rozdiel nevznikol.
Uveďte vysvetlenie rozdielov v predpokladaných a skutočne dotknutých subjektoch:
<i>Ak v ex ante fáze nie sú vypočítané náklady na celé podnikateľské prostredie, tak uveďte „0“.</i> <i>Ak niektoré náklady regulácie nie sú predpokladané v ex ante fáze vôbec, tiež uveďte „0“ a uveďte prečo.</i>
Rozdiel nevznikol.
Uveďte dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:
Žiadne nevznikli.

9.2 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektmi

Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií: Ex post konzultácie boli vykonané vo forme verejných ex post konzultácií. V termíne od 19.4.2023 do 2.6.2023 bolo na stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (https://www.justice.gov.sk/pravne-predpisy/ex-post-konzultacie/), rovnako aj na stránke Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (https://www.economy.gov.sk/podnikatelske-prostredie/ex-post-hodnotenie-regulacii-posobiach-v-podnikatelskom-prostredi/ex-post-hodnotenie-regulacii-posobiach-v-podnikatelskom-prostredi/ex-post-konzultacie/informacie-o-zacati-verejnych-ex-post-konzultacii/oznamenia-i-2023?csrt=4562262822193532081) zverejnené oznámenie o začatí verejných ex post konzultácií spolu s dotazníkom, ktorý mohli účastníci vyplniť. Rovnako boli prostredníctvom e-mailovej komunikácie cielene oslovené nasledovné subjekty: - Slovenská banková asociácia - Klub 500 - Republiková únia zamestnávateľov
Vznesené pripomienky účastníkov voči hodnoteným reguláciám: Z odpovedí (2 subjekty – veľký podnik) prostredníctvom dotazníkového prieskumu vyplynulo, že subjektom chýba výnimka zo zákazu finančnej asistencie (ktorú európska legislatíva umožňuje) tak, aby za trho vo odôvodniteľných podmienok, mohli spoločnosti finančnú asistenciu poskytovať.
Vznesené pripomienky účastníkov voči výkonu a fungovaniu hodnotených regulácií v praxi: Neexistencia výnimky zo zákazu finančnej asistencie (tzv. whitewash procedúra) spôsobuje jednak zvýšené transakčné náklady a právnu neistotu, nakoľko sa v praxi často spoločnosti uchylujú k rozličným právnym konštrukciám, ktoré sú komplikované a môžu byť rizikové.
Alternatívne riešenia z pohľadu účastníkov - návrhy na zmeny v právnych predpisoch s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia: Zavedenie tzv. whitewash procedúry – výnimky zo zákazu finančnej asistencie v zmysle opcie, ktorú umožňuje európska legislatíva, a to napríklad podľa českého vzoru.
Alternatívne riešenia z pohľadu účastníkov – návrhy na zmeny aplikačnej praxe s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia: Nakoľko aplikačná prax v prípade neexistencie danej úpravy vedie k hľadaniu zložitých, nákladných a rizikových alternatív, jediným riešením je prijatie právnej úpravy, ktorá zavedie výnimku zo zákazu finančnej asistencie.
Vyhodnotenie návrhov alternatívnych riešení gestorom - návrhy na zmeny v právnych predpisoch: Zavedenie výnimky zo zákazu finančnej asistencie je predmetom právnej úpravy návrhu zákona o premenách obchodných spoločností a družstiev a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý bol dňa 15.4.2023 ako vládny návrh predložený do Národnej rady Slovenskej republiky (tlač 1557).

Predkladateľ v predpise reaguje na požiadavky aplikačnej praxe aj zásadné pripomienky z medzirezortného pripomienkového konania, v zmysle ktorých sa stanovujú podmienky, za splnenia ktorých je možné finančnú asistenciu poskytnúť.

Vyhodnotenie návrhov alternatívnych riešení gestorom - návrhy na zmeny aplikačnej praxe:

Aplikačná prax sa zmení v súlade s navrhovanou právnou úpravou – spoločnosti nebudú musieť hľadať alternatívne riešenia, ale za splnenia podmienok stanovených zákonom budú môcť finančnú asistenciu poskytnúť.

9.3 Vhodnosť regulácie na dosiahnutie cieľa z pohľadu podnikateľského prostredia a výsledok ex post hodnotenia

Vypracujte pre každú reguláciu osobitne odpovede na nasledujúce otázky:

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP (nahrad'te konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako ste použili v tabuľke č. 1).
5. Vymedzenie výnimiek pre zákaz finančnej asistencie v prípade nadobudnutia akcií tretími osobami. Regulácia neumožňuje spoločnostiam poskytnúť finančnú asistenciu – v zmysle právnej úpravy je teda finančná asistencia zakázaná, neexistuje výnimka zo zákazu. Spoločnosti tak nemôžu poskytovať finančné prostriedky s cieľom nadobudnutia ich vlastných akcií.
Aký je dôvod vzniku regulácie a problém, ktorý má riešiť?
Zákaz finančnej asistencie má za cieľ ochranu kapitálu spoločnosti – poskytnutie financií na nadobudnutie akcií spoločnosti môže viesť k znižovaniu hodnoty spoločnosti ako takej. Predmetná regulácia bola do právneho poriadku zapracovaná zákonom č. 500/2001 Z. z. z 3. októbra 2001, ktorým s mení a dopĺňa Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a preberá pri transpozícii európskej legislatívy, ktorá finančnú asistenciu zakazuje. Umožňuje však členským štátom, za určitých podmienok, zaviesť výnimku zo zákazu finančnej asistencie. Slovenská republika nie je jediným členským štátom, ktorý takú výnimku neupravil (rovnako ju nemajú upravenú napríklad Estónsko, Rumunsko, či Francúzsko).
Aký výsledok regulácia priniesla vo vzťahu k riešenému problému? Sú splnené jej ciele, určené v ex ante doložke vybraných vplyvov?
Spoločnosti neposkytujú finančnú asistenciu, keďže regulácia ju zakazuje. Na druhej strane však spoločnosti hľadajú iné riešenia.
Vyskytli sa nepredvídané vplyvy na podnikateľské prostredie?
V zmysle odpovedí dotknutých subjektov takáto regulácia brzdí trh M&A, vedie k tomu, že spoločnosti tieto ustanovenia obchádzajú a hľadajú riskantné štruktúry s cieľom dosiahnutia rovnakého cieľa, aký má finančná asistencia.
Je vzhľadom k predchádzajúcim otázkam existencia regulácie stále opodstatnená?
Regulácia je stále opodstatnená. Po zvážení a aplikačnej praxe však má opodstatnenie zavedenie výnimky tak, aby za splnenia predpísaných parametrov bolo možné asistenciu poskytnúť.

Je však potrebné uviesť, že stále ide o výnimku zo zákazu.
Alternatívne riešenia z pohľadu gestora: <i>Je možné dosiahnuť cieľ hodnotenej regulácie jej zmenou alebo zmenou aplikačnej praxe (bez zmeny regulácie) tak, že menej zatažuje podnikateľské prostredie? (t. j. spôsobuje nižšie náklady, nižšie bariéry vstupu na trh, nižší negatívny vplyv na produktivitu, konkurencieschopnosť a pod.)</i>
Nie.
Výsledok ex post hodnotenia - návrh: ☐ ponechať reguláciu ☒ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady ☐ upraviť aplikačnú prax
Navrhuje sa zmena ustanovenia § 161e zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, v zmysle ktorého sa upravuje výnimka, ktorá umožní, aby spoločnosť za splnenia stanovených podmienok poskytla finančnú asistenciu. Tieto podmienky vyplývajú z európskej legislatívy. Uvedená zmena je predmetom právnej úpravy návrhu zákona o premenách obchodných spoločností a družstiev a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý bol dňa 15.4.2023 ako vládny návrh predložený do Národnej rady Slovenskej republiky (tlač 1557). Účinnosť navrhovaných opatrení je 1.3.2024.

9.4 Stanovisko ministerstva hospodárstva k vykonanému ex post hodnoteniu (vyplní ministerstvo hospodárstva)

A. Stanovisko k spôsobu vykonania ex post hodnotenia v zmysle jednotnej metodiky:

Gestor právneho predpisu (ďalej len „gestor“) v časti 9.1 Porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov regulácií v Tabuľke č. 1: Súhrnné porovnanie ex ante nákladov a ex post nákladov regulácií (ďalej len „tabuľka č. 1“) doplnil požadované údaje. Predpokladané náklady neboli vyčíslené z dôvodu predloženia hodnotenej právnej úpravy do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015. Skutočné náklady gestor nevyčíslił konkrétnou sumou, pričom nasledujúca Tabuľka č. 2: Výpočet skutočných vplyvov regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (ďalej len „tabuľka č. 2“) obsahuje požadované základné údaje. Tabuľku č. 1 a tabuľku č. 2 gestor skopíroval z Prílohy č. 9b jednotnej metodiky. Doplnujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante gestor vyplnil iba minimálne, pretože nebolo možné vypočítať vplyvy regulácie. Výpočet vplyvov na podnikateľské prostredie teda nebol vypracovaný z dôvodu absencie potrebných údajov a vzhľadom na povahu regulácie. V časti 9.2 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektmi (ďalej len „ex post konzultácie“) gestor jednotlivo a prehľadne uviedol účastníkov, formu, termíny a časový rozsah ex post konzultácií. Gestor vykonal ex post konzultácie vo forme verejnej ex post konzultácie zverejnením oznámenia o začatí verejnej ex post konzultácie na webovom sídle Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „Ministerstvo hospodárstva“), a to v trvaní nad rámec minimálnej časovej požiadavky. Gestor v rámci ex post konzultácií vykonal aj cielené ex post konzultácie formou cieleného oslovenia vybraných subjektov. Počas trvania ex post konzultácií sa zapojili 2 podnikateľské subjekty (ďalej len „účastníci“). O ex post konzultácie bol prejavovaný záujem a z tohto dôvodu boli vykonané úspešne. V rámci ex post konzultácií boli účastníkmi vznesené pripomienky
--

voči hodnotenej regulácii a voči jej výkonu a fungovaniu v praxi, ktoré gestor uviedol/neuviedol v príslušnom textovom poli. Okrem vznesených pripomienok účastníci v rámci ex post konzultácií poskytnú alternatívne riešenia z ich pohľadu, ktoré spočívajú v návrhoch na zmeny v právnych predpisoch s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia ako aj v návrhoch na zmeny aplikačnej praxe s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia. Gestor následne poskytnuté alternatívne riešenia vyhodnotil.

Gestor v časti 9.3 Vhodnosť regulácie na dosiahnutie cieľa z pohľadu podnikateľského prostredia a výsledok ex post hodnotenia vyplnil všetky požadované údaje. Dôvod vzniku regulácie a podstata riešeného problému boli gestorom definované. Gestor určil, aký výsledok regulácia priniesla vo vzťahu k riešenému problému. Nepredvídané vplyvy na podnikateľské prostredie podľa gestora vznikli a existencie regulácie je stále opodstatnená. Na záver gestor označil výsledok ex post hodnotenia, resp. návrh, a to reguláciu upraviť.

B. Stanovisko k ex post hodnoteniu jednotlivých regulácií:

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP (nahradíte konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako je použitý v tabuľke č. 1)
5. Vymedzenie výnimiek pre zákaz finančnej asistencie v prípade nadobudnutia akcií tretími osobami.
Stanovisko k pôsobeniu regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:
Zákaz finančnej asistencie má za cieľ ochranu kapitálu spoločnosti, pretože poskytnutie financií na nadobudnutie akcií spoločnosti môže viesť k znižovaniu hodnoty spoločnosti. Účastníci v rámci ex post konzultácií uviedli, že neexistencia výnimky zo zákazu finančnej asistencie (tzv. whitewash procedúra) spôsobuje jednak zvýšené transakčné náklady a právnu neistotu, keďže sa v praxi často spoločnosti uchýľujú k rozličným právnym konštrukciám, ktoré sú komplikované a môžu byť rizikové. Gestor právneho predpisu považuje reguláciu za opodstatnenú, avšak po zvážení vstupov považuje za opodstatnené zavedenie výnimky tak, aby za splnenia predpísaných parametrov bolo možné asistenciu poskytnúť, a to vo forme výnimky zo zákazu. Ministerstvo hospodárstva konštatuje, že posúdenia hodnotenej regulácie účastníkmi a spracovateľom sú v konsenze a z tohto dôvodu odporúča reguláciu upraviť.
Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:
Alternatívne riešenie uvedené účastníkom bolo vyhodnotené gestorom, pričom následne gestor uviedol, že aplikačnú prax zmení v súlade s navrhovanou právnou úpravou. t. j. spoločnosti nebudú musieť hľadať alternatívne riešenia, ale za splnenia podmienok stanovených zákonom budú môcť finančnú asistenciu poskytnúť.
Odporúčenie:
☐ ponechať reguláciu ☒ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady ☐ upraviť aplikačnú prax
Ak ministerstvo hospodárstva navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:

Ministerstvo hospodárstva navrhuje reguláciu upraviť, a to zmenou ustanovenia § 161e zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, kde bude upravená výnimka, ktorá umožní, aby spoločnosť za splnenia stanovených podmienok poskytla finančnú asistenciu.

Stanovisko z hľadiska Mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov:

Vzhľadom na skutočnosť, že ex ante ani ex post náklady regulácie neboli vyčíslené, nevznikol rozdiel medzi týmito nákladmi. Z uvedeného dôvodu sa bod 6.13 Jednotnej metodiky z hľadiska mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov neuplatňuje.